

Interview: Leerplicht (Mijke Withagen & Maartje Janssens)

Hoe zou je omschrijven wat jullie doen/bieden (jullie rol)?:

- 'Ik heb het idee dat ik niks toevoeg, los van registratie' (Maartje)
 - Vanuit onze functie niks/weinig doen
 - Leerplichtwet gaat over registratie van in/uitschrijven, en dus ongeoorloofd verzuim
 - Verwijtbaar verzuim
 - Bij meeste thuiszitters gaat het niet over ongeoorloofd verzuim
 - Kan dus vanuit wet niks
 - AVG heel serieus genomen (in Rdam)
 - Geen wettelijke grondslag - dan kan leerplicht weinig
 - Uitzondering thuiszitters qua informatie delen
 - Bij ongeoorloofd verzuim kan ik 'iets doen'; afspraken maken met ouder-kind en vastleggen etc
 - Bezig met ministerie; verandering in leerplicht (wetten, etc) komen uit 2015~
 - Plannen circa 2015 werken in praktijk niet zoals bedoeld
 - Niet helpend
 - Verschillende oorzaken praktijk-kloof
 - School handelingsverlegen bij psychische problemen
 - 'Schakel' om kinderen naar alternatieven te brengen (bijv acato) is niet bekend
 - Wachtlijsten - zorg kan het amper aan
- Bel tegenwoordig de ouders
 - Zelf bedacht - prettig als ik het doe
 - Wanneer ze bericht krijgt over thuiszittende leerlingen
 - Meedenk in oplossingen
 - Hou in de gaten of andere partijen doen wat ze horen
 - Voelt als minimaal
- Monitoren
 - In de gaten houden voelt niet als iets doen
 - Als thuiszitters afnemen, nemen vrijstellingen waarschijnlijk toe
 - Van leerplicht lijst af
 - Lijst leerlingen vrijstelling
 - 'Legitimering' van thuiszitten
 - Veel leerlingen vrijstelling nodig mbt langer durende zorg
 - Aantal ouders willen geen vrijstelling - gevoel lijn met onderwijs verbroken
 - Afspraken verschuiven etc
 - Vanuit ouders 'helpt' de afspraak niet - het maakt het alleen administratief kloppend voor leerplicht
 - Proces verbaal vanuit leerplicht aanmaken
 - Oproep vrijstelling ansich afschaffen
 - Wettelijke 'pingpong' met thuiszitter - wiens 'probleem' zijn ze?
 - Wie controleert dit? Wie controleert wie hierin?

- (Beleidsmedewerker) aansluiting wijkteams
 - Taskforce thuiszitters (is er nog steeds)
 - Maken onderscheid; kan naar school *of* heeft zorg nodig
 - Bij kan naar school kunnen ze een rol spelen - plaatsen
 - Bij zorg nodig; 'wat nu?'
 - Aantal oplossingen voor bedacht
 - Is complexe problematiek - komt nog niet goed bij elkaar
 - 'Route naar zorg' - lastig op aan te sluiten, niet bekend genoeg
 - Routekaart aan het maken voor partners/samenwerkingsverbanden
 - Binnen zorg en oplossingen loopt school tegen wachtlijsten aan
 - Thuiszitters in taskforce bespreken - Zou opgeschaald moeten worden samenwerkingsverbanden

'Ideologische' veranderingen/punten/ideeën:

- Omslag naar 'aanwezigheidsdenken'
 - Kinderen zijn er wel of niet
 - Geen verschil meer geoorloofd of ongeoorloofd verzuim
 - Als je niet aanwezig bent, is dat zorgelijk en gaat iemand met je praten (niet per se leerplicht, iemand op school)
 - Daarom ook vrijstelling afschaffen
 - Ziekteverzuim ook beter registreren
- De continu toenemende complexiteit van de problematiek en omgeving eromheen
- Genderidentiteit problematiek als aanleiding voor uitval/problematiek

Thuiszitters:

Hoe kijken jullie naar thuiszitters?:

- 'Een mankement in het passend onderwijs' (maartje)
 - Tot en met de wachtlijst in de zorg
 - Niet doen wat het hoort
 - Dingen die er mislopen
 - Bij veel thuiszitters is zorg voorliggend
 - Een gat tussen het kind kan naar school (hoe weinig dan ook), of helemaal niet en moet vrijstelling aanvragen
 - Hierin moet samenwerking onderwijs en zorg, dat gaat niet
 - Thuiszitters zitten in dit gat
 - Kan gebeuren dat jongeren minder aandacht voor school kunnen hebben
 - Weinig varianten tussen
 - School zou maatwerk moeten doen - kunnen zij niet; ruimte, personeel, geld, etc

- Weinig aanbod of aanbod bereikt jongeren niet
 - Bijv. digitaal onderwijs zou voor bepaalde jongeren werken - mag wettelijk nog niet
- Belangrijk zorgrecht in school brengen
 - Altijd jongeren die niet onderwijs kunnen volgen
 - Geen structureel aanbod bij jongeren wie het niet lukt

Wat is jullie insteek tov thuiszitters?:

- bezig met verandering
 - Doen wat we mogen doen van wet (monitoren & kijken of partijen hun werk doen)
- Omslag maken naar recht op ontwikkeling van ieder kind
 - Onderzoeken meer doen om recht op ontwikkeling te waarborgen
 - Afdelingsnaam veranderen; leerrecht en ondersteuning (van toezicht & handhaving)
 - Blijven afhankelijk van andere afdelingen binnen gemeente
- Was in lijn met aangekondigde wetgeving
 - Onduidelijk of die wetgeving doorgaat
 - Aanwezigheids denken, zorg hebben voor en preventief werken
 - Kunst om hier ook wetgeving van te krijgen
 - Beleid wordt met partners gemaakt; gemeente kan niet zelf bepalen
 - Hierin overleggen met partners proberen op te zetten, en daarin dingen proberen te veranderen
 - Bijv. komt dit samen in routekaart

Wat voor soort belang hebben jullie bij thuiszitters?:

Onderscheid regulier/speciaal thuiszitters:

- Iedereen is thuiszitter vanaf 4 weken
 - Regulier onderwijs; wachten op plekje zorg of spec. onderwijs; men denkt anders te weten wat kind nodig heeft
 - Speciaal onderwijs; in het algemeen wachten ze op zorg (binnen complexiteit natuurlijk)
- Onderscheid in cijfers
 - Proces routekaart anders voor PO, VO, SO
 - Als een kind uit SO uitvalt kan je niet zo veel
 - Wordt naar gekeken
 - Samenwerkingsverbanden beslissen het, leerplicht niet - geen pedagogisch deskundige
 - Voor de rest is het situatieafhankelijk

Systeem:

Hoe kijken jullie naar het systeem (rondom thuiszitters) zoals hij nu is?:

- Is het een grid of tussen wal en schip?
 - Tussen wal en schip zou betekenen dat er veel meer thuis zouden zitten
- Als grid;
 - Afhankelijk van welke school, ouders, leerling zelf, leerplichtambtenaar etc
- Systeem werkt in heel veel gevallen wel
 - Veel factoren die meespelen
 - Alles wordt complexer
 - Wachttijsten langer
 - Problematiek
 - Klassen voller
 - Lerarentekort
 - Een thuiszitter is zeker andere niet
 - Vroeger; ouders eerder geaccepteerd hadden dat hiernaar gekeken moest worden - dan had dit kind niet thuis gezeten
 - Is nu niet meer zo
 - Nu zelfs als ouder en school meekijken kan kind ertussen vallen
 - '4 op een rij'
 - Sommige kinderen krijgen de hele tijd gele bolletjes
 - Bij sommige kinderen meteen rood ingegooid
 - 'Elk rood blokje als een obstakel dat ze tegen zouden kunnen komen'
- Denken jullie dat die ver-complexering nog (systemisch) op is te lossen?
 - Ontwikkeling recht op ontwikkeling stap in goede richting doen - ten minste op nieuw visie
 - Spectrum ontwikkelen tussen 100% zorg of 100% onderwijs
 - Blijven leerlingen uitvallen - niet alles op te lossen
 - Overstijgt altijd school
 - Overstijgt bijna de zorg
 - 'Denk eigenlijk dat er stelselverandering nodig is, maar lijkt het onzinnig om te zeggen dat al die kleine beetjes niet al helpen' (mijke)
 - Stelselwijziging nodig - kijken vanuit leerrecht
 - Ongeacht van waar die is
 - Waar zit iemand en wat past daarbij, ipv andersom

Hoe verhoudt het systeem zich tot jullie functioneren?:

Hoe verhoudt het systeem zich tot thuiszitters?:

Hebben jullie belang bij het systeem zoals hij nu werkt, zo ja welke?:

Functioneren:

Wat zie jij als de beperkingen van het systeem - tov jullie werk?:

Is er iets wat je op het moment niet kan doen wat je wel wilt?:

- Zit 'zo in het systeem'
 - Bij verschillende behoeften schakel ik verschillende partijen in
- Ik ben leerplichtambtenaar, geen hulpverlener
 - Kan vaak niet bedenken wat ik zou willen doen, heb kennis niet
 - Misschien wel handig als leerplicht om kennis in huis te halen/hebben
 - Pedagogen, gedragstherapeuten, onderwijsdeskundigen
 - Vanuit gemeente beter onderzoek doen en beter beslissingen maken
 - Organisatie met samenwerkingsverbanden
 - Zou handig zijn
 - Lastig - onafhankelijkheid als organisaties
- Ik nu wat ik mag en kan doen
 - Zelf beslist en uitgesproken om ouders te gaan bellen
- Meer doorzettingsmacht naar scholen willen
 - Geschikte plekken voor kinderen benaderen en besluiten maken
 - Tegen samenwerkingsverbanden (scholen) bijv. kunnen zeggen dat er plekken geregeld moeten worden
 - Taskforce thuiszitters kan dit al doen; gebeurt buiten leerplicht zicht

Dichterbij brengen:

- Samenwerkingsverbanden, kennis, contacten, informatie
- Vanuit leerrecht bijna nodig
 - Nu aannemen als school zegt dat ze niks kunnen bieden
 - Leerplicht, samenwerkingsverbanden geen macht
 - Niemand die scholen controleert, nagaat
 - School is enige met praktische macht
 - Inspectie heeft alleen theoretisch macht - niet in touch

Waarom is dit zo gekomen, volgens jullie?:

Komen jullie volgens jezelf nu ergens te kort? Zo ja, waar?:

- Hooguit doorzettingsmacht
 - Weer beperkt
- In systeem als ambtenaar
 - Doen wat mogelijk is, randjes opzoeken
- Ik kom niks tekort - hele systeem zou anders moeten

- Kan meegaan in ideeën over systeemverandering - zie het los van ambtenaarsfunctie
 - Transitie misschien niet meer meemaken

Grid & Non Grid:

Wat vinden jullie van (non-grid/alternatieve) oplossingen?:

- Fantastisch
 - Diep respect voor Sas Boot
- Belangrijk om te controleren
 - Kinderen niet tekort doen
 - Daadwerkelijk tot recht op onderwijs komen
 - Klasgebeuren - sociale ontwikkeling ook
 - Zorgprofessionals betrokken
 - Voldoen aan onderwijs/zorg - afhankelijk van welke het is
- Politieke kwestie
 - Alle problemen hiervan komen terug op geld
 - Geld - uit potje zorg of onderwijs?
- Weet verder niet hoe de wet het nu moeilijk maakt
 - Hoe er verder mee om wordt gegaan

Zien jullie mogelijk baat voor jullie bij (andere) non-grid oplossingen? Voor jezelf? Of thuiszitters?:

Is er verandering die jullie verder binnen dit vraagstuk zien? Voor hoe ermee om wordt gegaan, werkwijzen, oplossingen, etc?:

- 'Kleinere klassen is de basis'
 - Leerkrachten tijd & aandacht voor kinderen
 - Niet zo zeer preventief
 - Als de aandacht voor kinderen nodig is, kan die er zijn
 - Meer maatwerk leveren
 - Ziet nooit dat dit gaat gebeuren
- Verbod op mobiele telefoons
- Meer zorg op scholen
 - Vaker nu al coaches in huis
- Wachtlijsten in zorg terugdringen
- Meer leerkrachten
- Minder starre regelgeving
- 'Het is te groot'

Terug op school krijgen:

- Onzin om te zeggen kinderen moeten terug naar school
- Kijken wat het kind nodig heeft op ieder moment

Meegeven aan buitenstaanders:

- Onderwijs in de huidige vorm is niet passen voor veel leerlingen
- 'Er werkt iets niet'
- Thuiszitters zijn over het algemeen niet degene die motivatieproblematiek hebben etc

Partijen/Samenwerkingsverbanden:

Rotterdam:

- Samenwerkingsverbanden schoolbesturen
- KoersVO
- PPO
 - Moeten inhoudelijk zorgen passend aanbod in gemeente
 - Hiernaast scholen ondersteunen bij onzekere/onduidelijke situaties

Mendy Goudriaan

- Taskforce thuiszitters
- Gaat met ouders, scholen etc in gesprek
 - Op moment dat kind naar een school kan dat doordrukken

Landelijke vereniging leerplichtambtenaren - ingrado

- Wetswijziging ingediend

Wettelijke stukken:

- Variawet
 - Inzet variawet 'verdwijnen' leerlingen bij leerplicht; door spreken van vrijstelling
- Leerplichtwet (en vrijstelling)
 - 1969
 - (Vrijstelling) Ooit bedacht voor meervoudig verstandelijk beperkte kinderen
 - Nu zoveel varianten tussen; te complex voor eenduidige vrijstelling
 - 'Kind is geschikt of ongeschikt om tot het onderwijs te worden toegelaten'
 - Onderwijs kan kind niet bieden wat kind nodig heeft
 - Onderwijs is geschikt of ongeschikt
 - 'Wij zijn zo niet prioriteit, als leerplicht'
 - Niet in de gaten wat met hele wetsverandering bereikt kan worden
 - Landelijk gezien niet dramatisch genoeg om op wetswijziging te komen
- Leerrecht wet
 - Initiatief 2e kamerlid
 - Ipv leerrecht wet
- De verschillende stukken wetgeving sluiten niet goed op elkaar aan